

**PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTO
PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

PATARĖJAS

VIDAUS TYRIMŲ SKYRIUS

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento
prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriui
Renatui Požėlai

**2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITA
DĖL TARNYBINĖS ATSAKOMYBĖS TAIKymo IR KORUPCIJAI ATSPARIOS
APLINKOS KŪRIMO**

2025-02-19 Nr. 6-660 /2025(3.59 E)
Vilnius

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD, Departamentas) už korupcijai atsparos aplinkos kūrimą ir palaikymą, tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymą įstaigoje atsakingi Departamento patarėjas ir Vidaus tyrimų skyrius. Vienas Vidaus tyrimų skyriaus pareigūnas paskirtas vykdyti duomenų apsaugos pareigūno funkcijas. 2024 m. sausio 1 d. buvo užimti 9 iš 12 Vidaus tyrimų skyriaus (toliau – VTS, skyrius) etatų. Šia sudėtimi be darbuotojų pasikeitimų skyrius dirbo visus 2024 m.

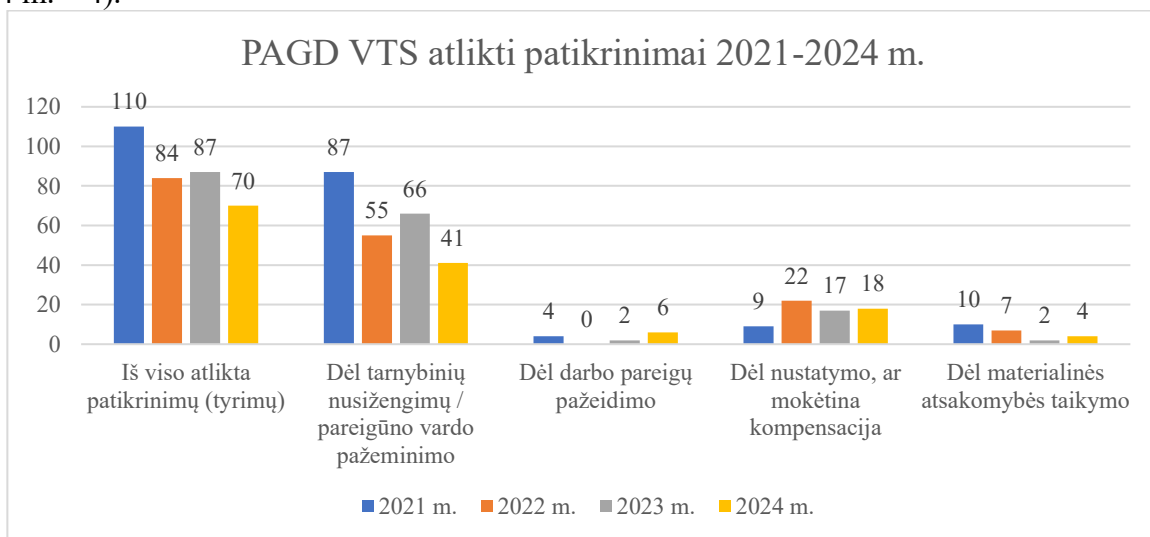
Departamento patarėjas, VTS darbuotojai ir duomenų apsaugos pareigūnas per 2024 metus nuosekliai vykdė tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymo, korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo veiklą siekdami užtikrinti skyriui nustatytą uždavinių įgyvendinimą. Duomenų apsaugos pareigūno veiklos ataskaita teikiama atskiru dokumentu ir į šią apžvalgą nėra įtraukta.

1. Tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymas

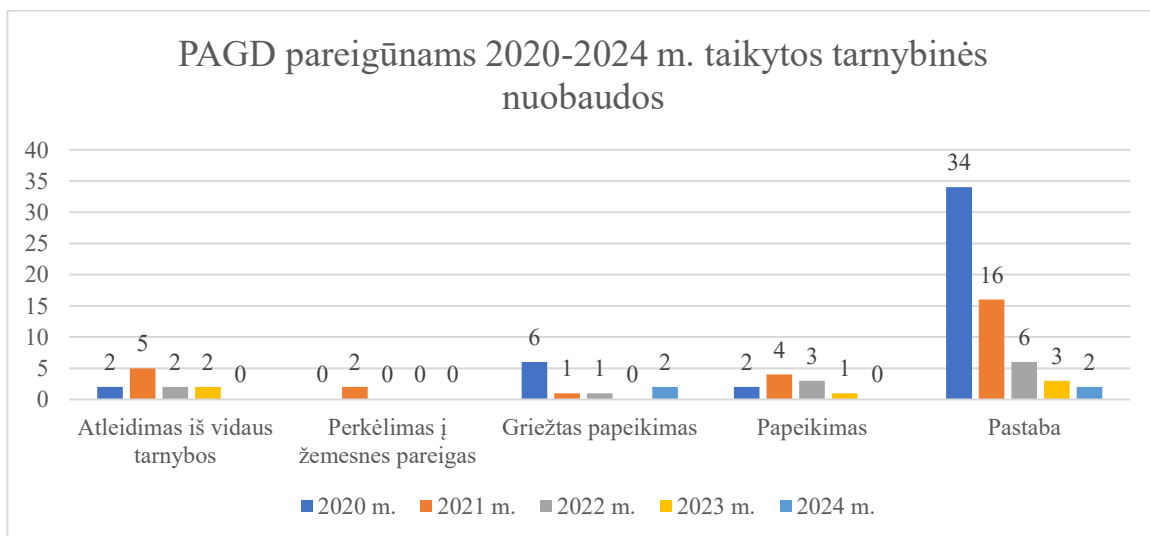
Per 2024 m. laikotarpį VTS iš viso atliko 70 tarnybinių patikrinimų (tyrimų). Iš jų 41 – dėl pareigūnų tarnybinių nusižengimų / dėl pareigūno vardo pažeminimo, 1 – dėl karjeros valstybės tarnautojo tarnybinio nusižengimo, 6 – dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, darbo pareigų pažeidimų, 18 – dėl nustatymo, ar mokėtina kompensacija dėl pareigūnų patirtų sužalojimų, susižalojimų ar sveikatos sutrikdymo (ar įvykis įvyko pareigūnui atliekant tarnybines pareigas ar dėl prižasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu ar pareigūno statusu; ar tarnybinių pareigų atlikimas yra susiję su didesniu pavojumi ar didesne rizika pareigūno gyvybei ar sveikatai; ar nėra Vidaus tarnybos statuto 60 straipsnio 7 dalyje nurodytų aplinkybių, dėl kurių pareigūnui negali būti mokamos Vidaus tarnybos statuto 60 straipsnyje nurodytos kompensacijos) (toliau – dėl nustatymo, ar mokėtina kompensacija), 4 – dėl materialinės atsakomybės taikymo. Pranešimai dėl tarnybinio nusižengimo / dėl pareigūno vardo pažeminimo / dėl darbo pareigų pažeidimo įteikti 53 darbuotojams.

Lyginant su 2021-2023 m. laikotarpiu, pastebima pareigūnams įteiktų pranešimų dėl galimo tarnybinio nusižengimo mažėjimo tendencija, ypač ryškus pokytis matomas 2024 m. (2021 m. – 92, 2022 m. – 90, 2023 m. – 81, 2024 m. – 48). Šiuo laikotarpiu atlikta ir mažiausiai tarnybinių patikrinimų per pastaruosius ketverius metus (2021 m. – 87, 2022 m. – 55, 2023 m. – 66, 2024 m. – 41). Vis dėlto, darbo drausmės pažeidimo tyrimų skaičius išaugo (2021 m. – 4, 2022 m. – 0, 2023 m.

– 0, 2024 m. – 6). Tyrimų dėl nustatymo, ar mokėtina kompensacija dėl sužalojimų, 2024 m. atlikta panašiai, kaip ir 2023 m. (atitinkamai 18 ir 17), o tyrimų dėl materialinės atsakomybės taikymo kiekis kiek didesnis, nei 2023 m., tačiau nesiekia 2021-2022 m. lygio (2021 m. – 10, 2022 m. – 7, 2023 m. – 2, 2024 m. – 4).

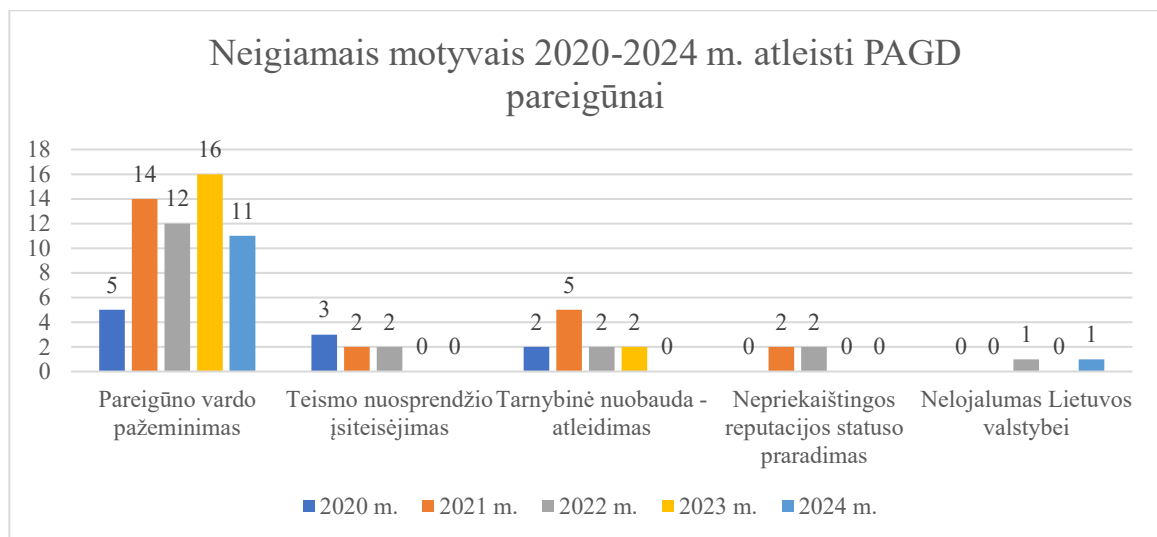

Atlikus tarnybinius patikrinimus, 4 pareigūnams taikytos tarnybinės nuobaudos: 2 pastabos ir 2 griežti papeikimai. Lyginant su 2020-2022 m. laikotarpiu, stebima nuosekli tarnybinių nuobaudų mažėjimo tendencija. 2024 m. neskirta perkėlimų į žemesnes pareigas, papeikimų ir atleidimų iš vidaus tarnybos. Toliau mažėja pastabų skyrimo atvejai, tačiau 2024 m. skirti 2 griežti papeikimai.

Neigiamais motyvais iš tarnybos atleista 12 PAGD pareigūnų: 11 – dėl pareigūno vardo pažeminimo (iš jų 3 – hipotetiniai), 1 - konstatavus nelojalumą Lietuvos valstybei. Lyginant su 2023 m., per 2024 m. nebuvo atvejų dėl pareigūnų atleidimo paskyrus tarnybinę nuobaudą, įsiteisėjus teismo nuosprendžiui ar praradus nepriekaištingos reputacijos statusą. Taip pat nebuvo darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, atleidimų už šiurkščius darbo pareigų pažeidimus. Bendras neigiamais motyvais atleistų PAGD darbuotojų skaičius 2024 m. ženkliai mažesnis už praėjusius laikotarpius.

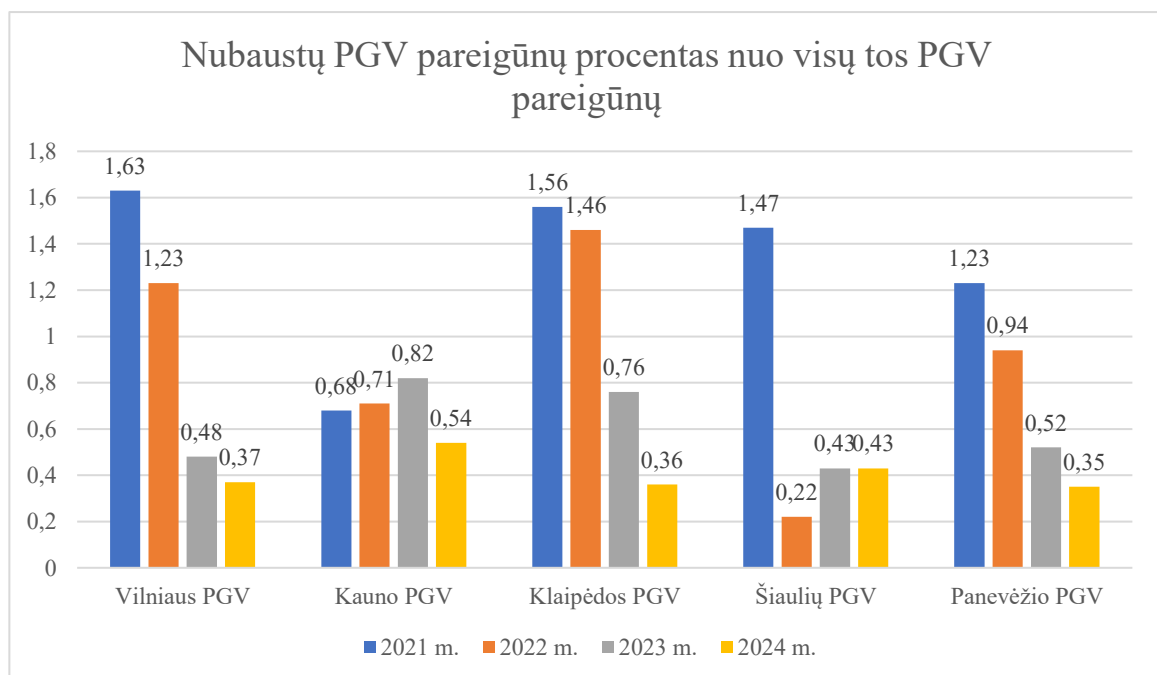
Bendras neigiamais motyvais atleistų pareigūnų skaičius per 2020-2024 m. laikotarpį linkęs nuosekliai mažėti (2020 m. – 10, 2021 m. – 23, 2022 m. – 19, 2023 m. – 18, 2024 m. – 12). Daugiausiai pareigūnų atleidžiama konstatavus pareigūno vardo pažeminimo faktą.

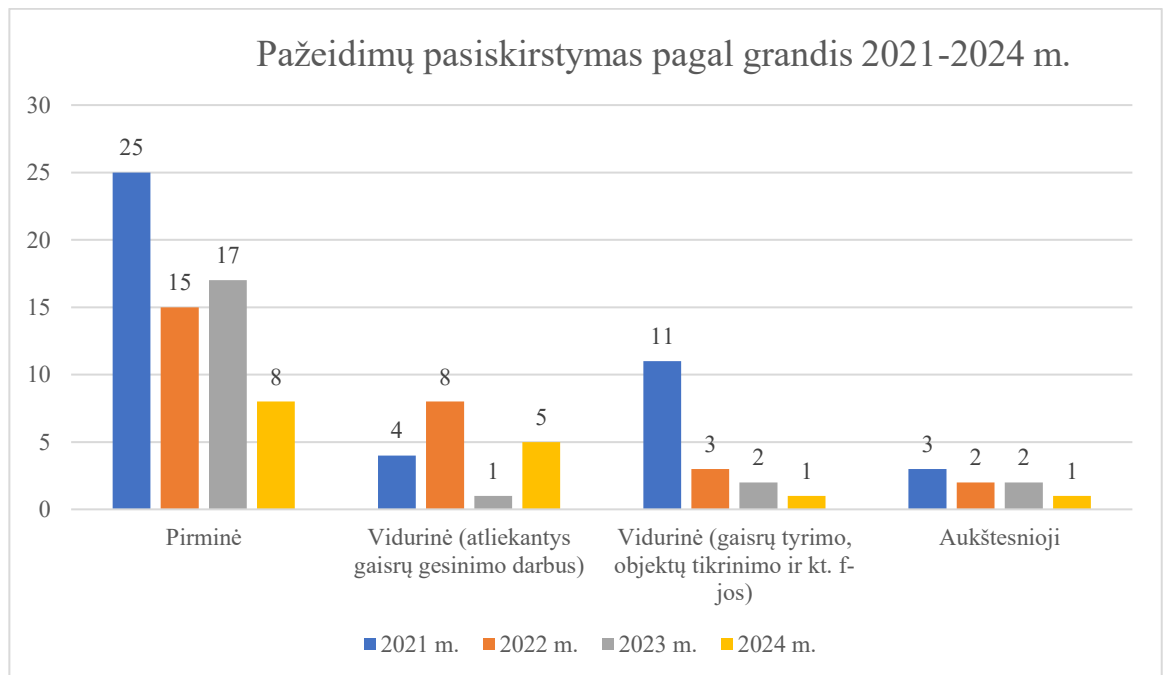
Per 2024 m. patrauktų tarnybinėn atsakomybėn PAGD pareigūnų skaičius sudarė apie 0,45 proc. visų PAGD pareigūnų (vidutiniškai nubaustas kas 223-ias PAGD pareigūnas). Lyginant su 2021-2023 m. laikotarpiu, 2024 m. stebima nubaustų pareigūnų skaičiaus mažėjimo tendencija visose priešgaisrinėse gelbėjimo valdybose (toliau – PGV, Valdyba). Tik Šiaulių PGV nubaustųjų skaičius išlieka toks pat, kaip ir 2023 m. – 2 pareigūnai. Tačiau jis pakankamai mažas ir išskirtinai neigiamos situacijos šioje Valdyboje, lyginant su kitais PAGD teritoriniais-struktūriniais padaliniais, nerodo.

Iš bendros statistikos, kaip ir 2023 m., išsiskiria Elektrėnų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (toliau – PGT) (joje iš 47 pareigūnų 2023 m. nubaustas 1 pareigūnas, kas sudaro daugiau nei 2 proc. padalinio pareigūnų; 2022 ir 2024 m. nubaustų pareigūnų nebuvo) ir Mažeikių objektinė PGV (joje 2023 ir 2024 m. nubausta po 2 pareigūnus, kas sudaro apie 2 proc.). Dėl mažo faktinio nubaustų pareigūnų skaičiaus ir palyginti nedidelio šiuose padaliniuose dirbančio pareigūnų skaičiaus, jų duomenys į lyginamąjį grafiką neįtraukiami. Tačiau atkreiptinas dėmesys į besiformuojančią tendenciją Mažeikių objektinėje PGV.

Atkreiptinas dėmesys, kad beveik visose PGV 2024 m. pažeidimų skaičius buvo mažiausias, lyginant su 2021-2023 m. laikotarpiu. Nuosekli ilgalaikė mažėjimo tendencija matoma Vilniaus, Klaipėdos ir Panevėžio Valdybose.

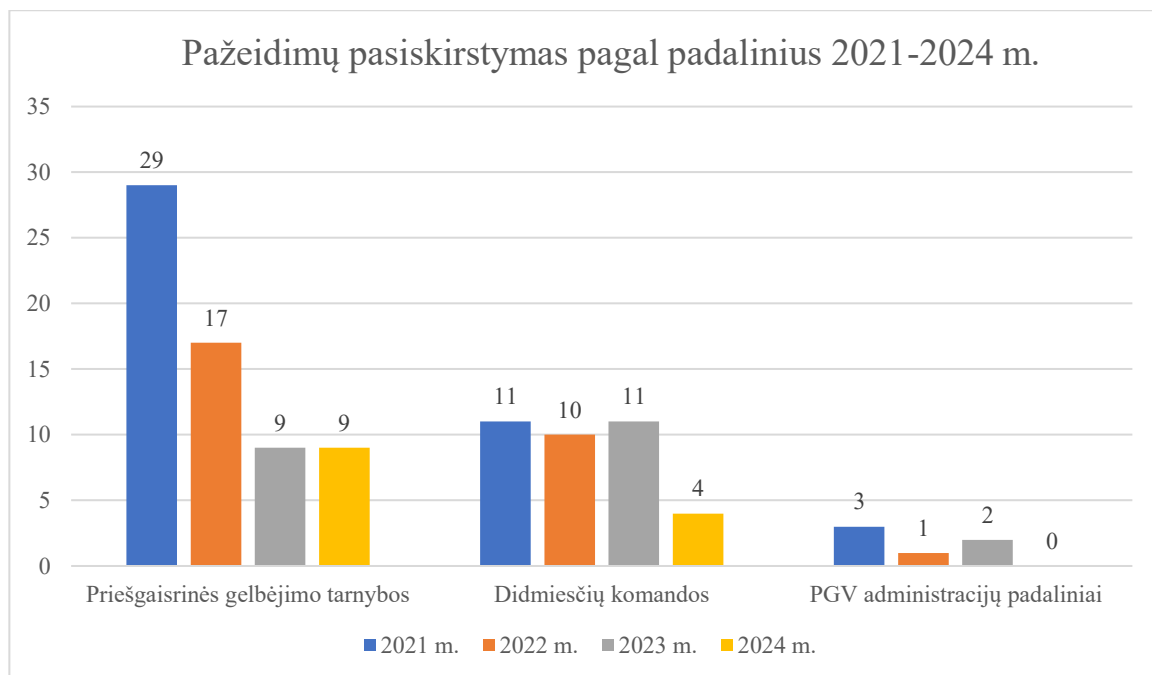
13 iš 15 konstatuotų pažeidimų (86,67 proc.) įvykdė pirminės ir vidurinės grandies budinčių pamainų pareigūnai, kurių pagrindinės funkcijos – gaisrų gesinimo, žmonių ir turto gelbėjimo darbai. Lyginant su 2021-2022 m., stebimas nedidelis, tačiau nuoseklus šio procento augimas (2022 m. siekė 78,57 proc., 2023 m. – 81,82 proc.). 9 iš 15 (60 proc.) pažeidimų įvykdė priešgaisrinėse gelbėjimo tarnybose (toliau – PGT), 2 – (13,33 proc.) Mažeikių objektinėje PGV dirbantys pareigūnai, o didesniųjų Lietuvos miestų komandose dirbantys pareigūnai atsakingi už 4 iš 15 (26,67 proc.) pažeidimų. 2021-2022 m. laikotarpiu PGT pareigūnai atlikdavo apie du trečdalius, miestų komandų pareigūnai – apie ketvirtadalį visų tų metų pažeidimų. 2023 m., šios proporcijos pakito: sumažėjo PGT pareigūnų atliekamų nusižengimų skaičius (jis siekė 50 proc.) ir pakilo didžiųjų miestų komandų daromi pažeidimai (iki 40,91 proc.). 2024 m. pareigūnų daromų pažeidimų santykinis dydis grįžo į 2021-2022 m. lygį: didmiesčių komandose – apie ketvirtadalį visų pažeidimų, PGT – kiek mažiau nei du trečdaliai visų pažeidimų.

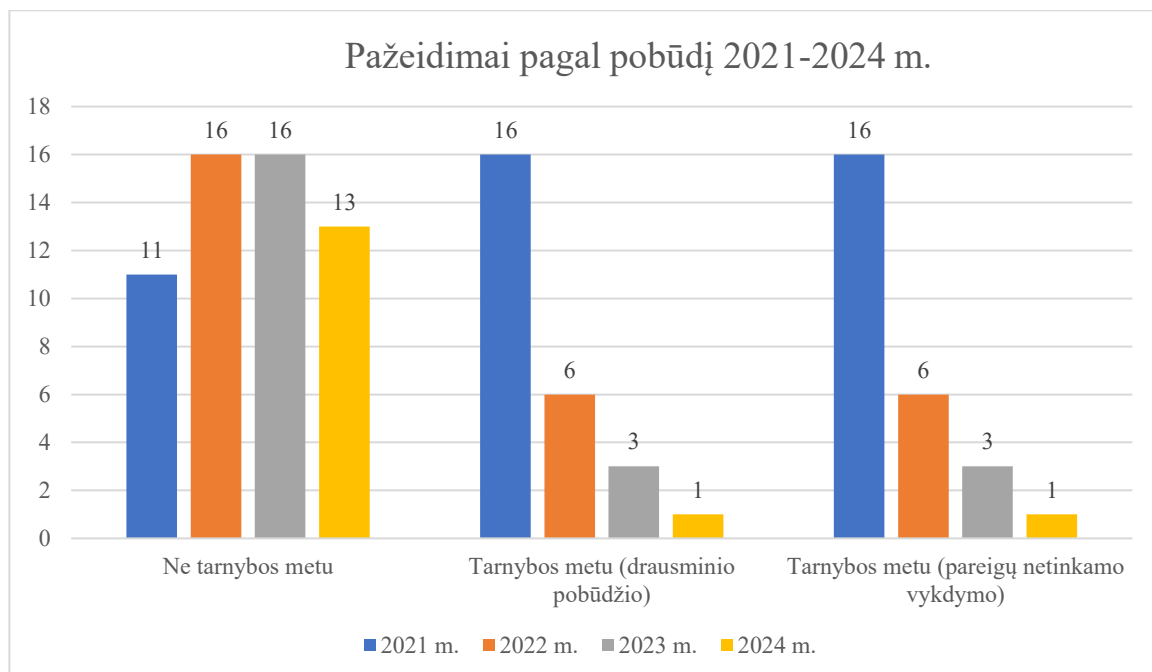
Įvertinus didmiesčių komandose ir PGT dirbančių pareigūnų kiekį* nustatyta, kad 2024 m. tarp PGT pareigūnų konstatuota 1,21 karto daugiau pažeidimų, nei tarp komandų pareigūnų. 2023 m. tarp komandų pareigūnų konstatuota 1,6 karto daugiau pažeidimų. 2022 m. tarp PGT pareigūnų konstatuota beveik 1,4 karto daugiau pažeidimų, nei tarp didmiesčių komandų pareigūnų. 2021 m. – 2 kartus. Lyginant su 2023 m., ženkliai sumažėjo didmiesčių komandų daromų pažeidimų skaičius, o tarnybų pareigūnams skirtų nuobaudų ir konstatuotų pareigūno vardo pažeminimų kiekis liko nepakitęs.

2024 m. PGT atleidimai už pareigūno vardo pažeminimą taikyti 0,26 proc. PGT darbuotojų (nubaustas kas 392-as pareigūnas, 2023 m. – kas 194-tas, 2022 m. – kas 94-tas pareigūnas, 2021 m. – kas 58-tas), o komandose – 0,38 proc. komandų pareigūnų (nubaustas kas 263-ias, 2023 m. – kas 122-as, 2022 m. – kas 130-tas, 2021 m. – kas 122-as). Lyginant su 2023 m., tiek PGT, tiek komandų pareigūnų konstatuotų pažeidimų, už kuriuos pripažintas pareigūno vardo pažeminimo faktas, skaičius sumažėjo apytiksliai perpus. Taip pat pažymėtina, kad 2024 m. nebuvo skirta tarnybinių nuobaudų – atleidimų iš tarnybos.

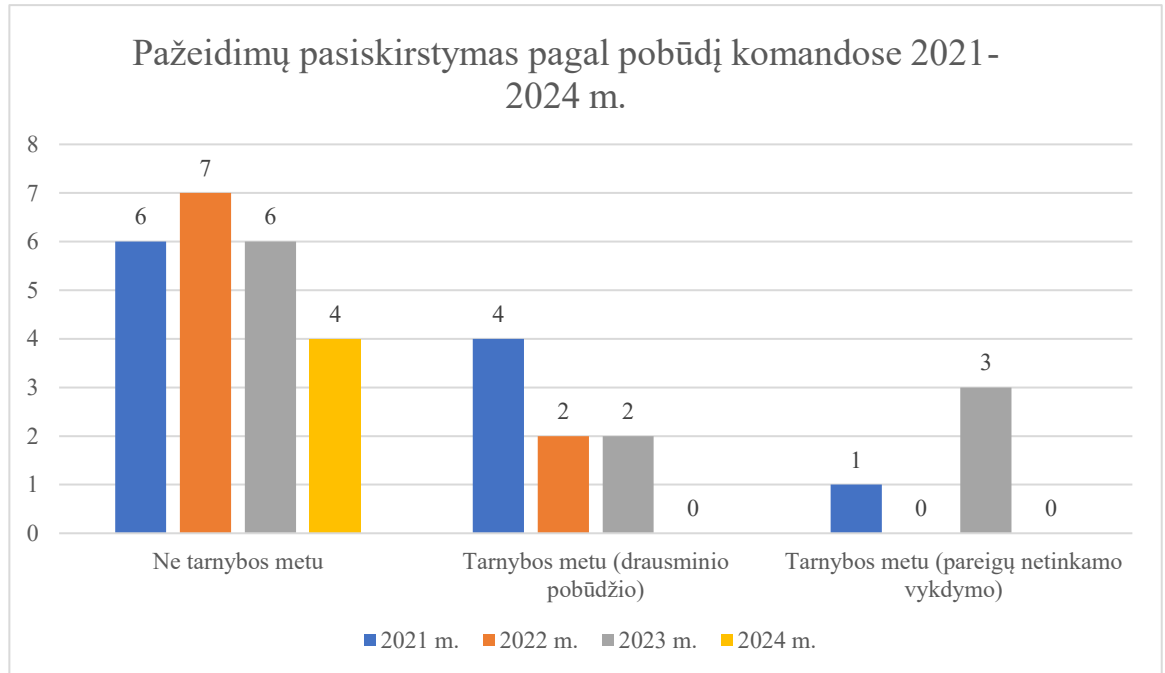
* PASTABA: čia ir toliau atliekant didmiesčių komandų ir PGT pareigūnų nusižengimų lyginamąją analizę **nėra įtraukiama** Mažeikių objektinė PGV.

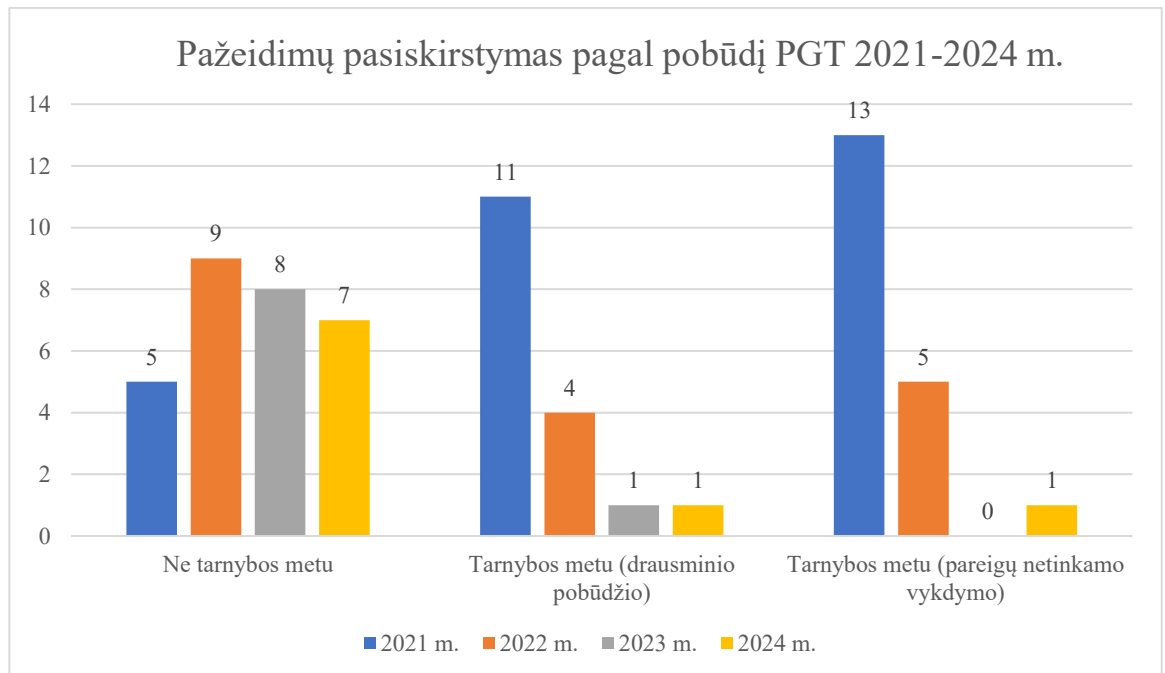
Vertinant pažeidimo pobūdį, absoliuti dauguma (13 iš 15) pažeidimų įvykdyta ne tarnybos metu (7 – vairavimas esant neblaiviam, 4 – smurtavimas, 2 – pašalinimas iš eismo įvykio vietos), 2 – tarnybos metu, iš jų 1 drausminio pobūdžio (netinkamas elgesys), 1 – dėl netinkamo pareigų atlikimo. 2024 m. pareigūnų atliktų tarnybinių nusižengimų ne tarnybos metu kiekis, lyginant su 2022-2023 m., sumažėjo beveik penktadaliu, tačiau nenukrito iki 2021 m. lygio. Nusižengimus tarnybos metu galima įvardyti kaip pavienius, nuo 2021 m. stebimas nuoseklus jų mažėjimas. Pažymėtina, kad už tarnybinius nusižengimus tarnybos metu skirtos švelniausios nuobaudos – pastabos. Kita vertus, pažeidimas tarnybos metu dėl pareigų netinkamo vykdymo konstatuotas aukštesniosios grandies vadovui.

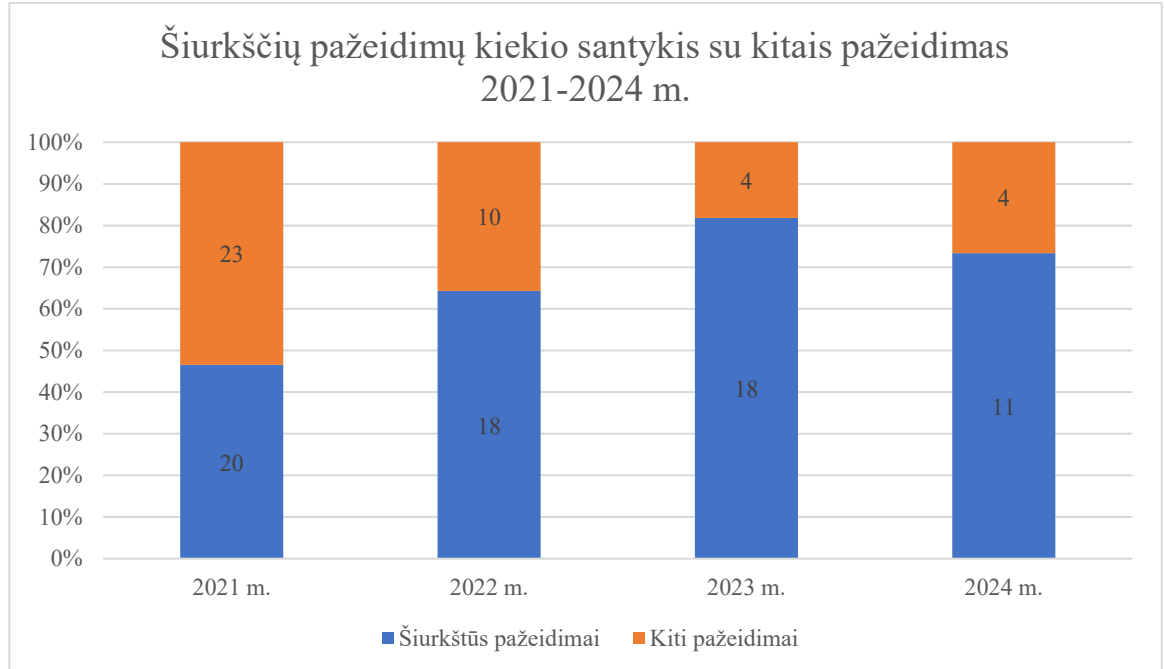
2024 m. komandų pareigūnų atliktų tarnybinių nusižengimų ne tarnybos metu kiekis sumažėjo, lyginant su 2021-2023 m., o drausminio pobūdžio tarnybinių nusižengimų tarnybos metu bei netinkamo tarnybinių pareigų vykdymo atvejų 2024 m. nekonstatuota. Visus 2024 m. konstatuotus pažeidimus atliko pirminės grandies budinčių pamainų pareigūnai, vykdantys arba vadovaujantys gaisrų gesinimo, žmonių ir turto gelbėjimo darbams.

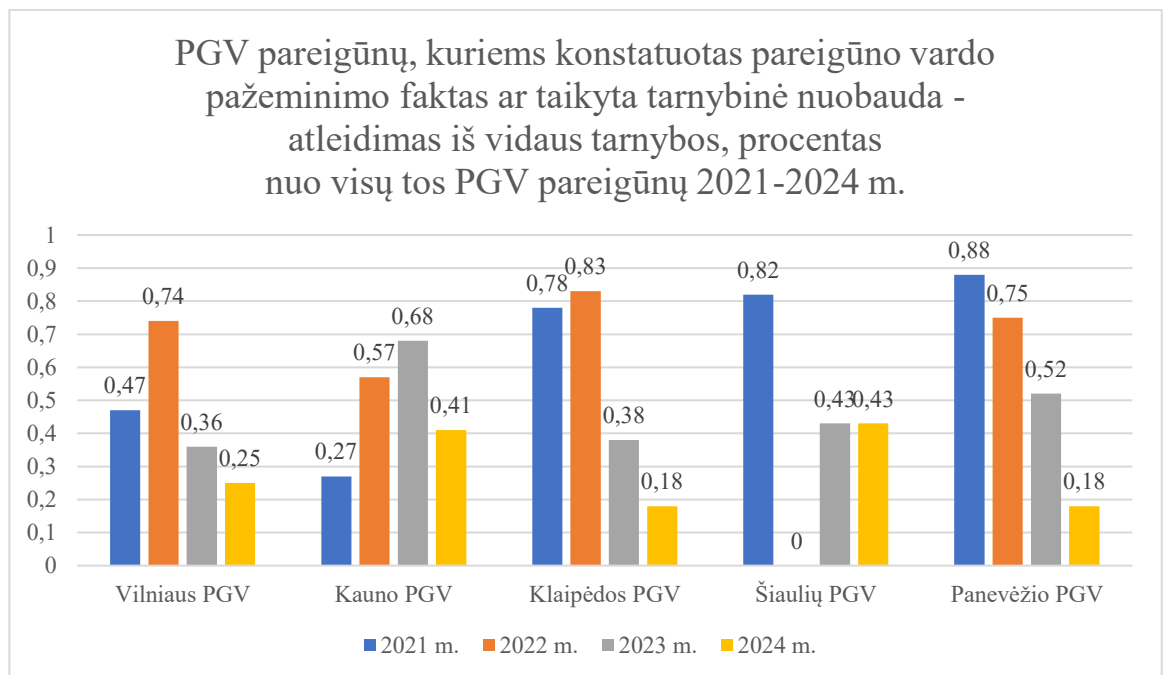
PGT taip pat stebimas pareigūnų atliktų nusižengimų skaičiaus mažėjimas. Ne tarnybos metu atliktų nusižengimų kiekis nežymiai, tačiau nuosekliai mažėja, o tarnybos metu konstatuota po vieną – drausminio pobūdžio ir netinkamo pareigų vykdymo – atvejį. 2023 m. netinkamo pareigų vykdymo atvejų PGT nebuvo konstatuota, nustatytus pažeidimus atliko pirminės grandies PGT pareigūnai. 2024 m. pažeidimai konstatuoti daugiausiai pirminės grandies pareigūnams, tačiau netinkamo pareigų vykdymo atvejis pripažintas aukštesniosios grandies padalinio vadovui.

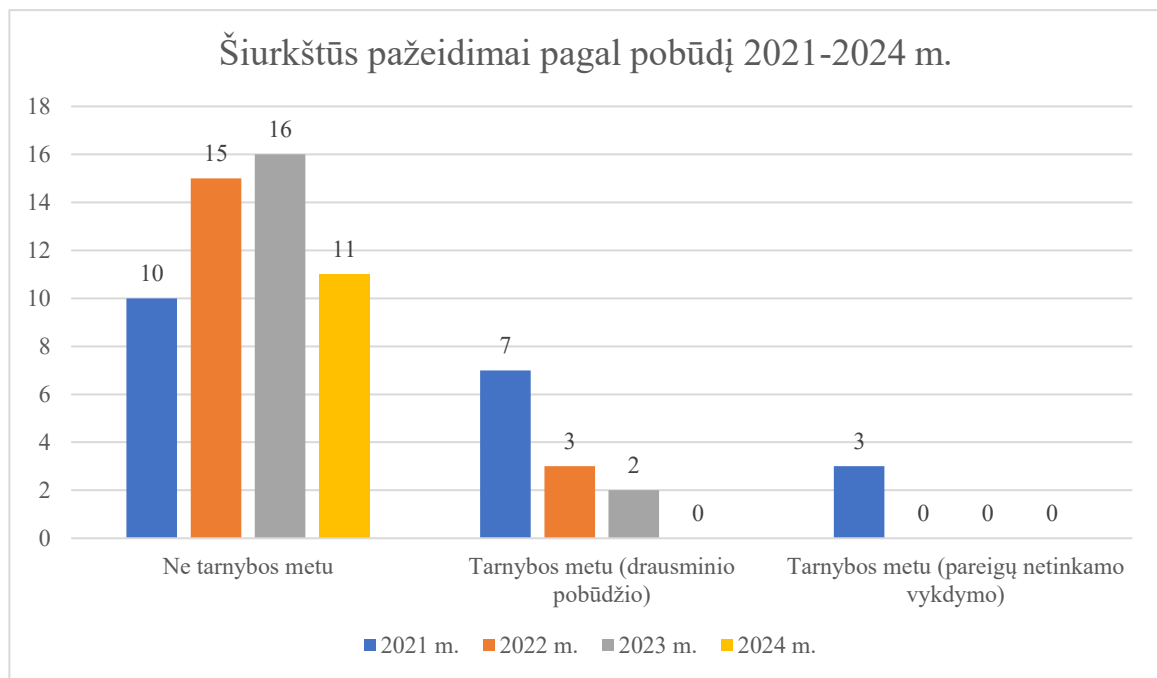
Itin šiurkštūs tarnybiniai nusižengimai ir kiti pažeidimai, dėl kurių konstatuotas pareigūno vardo pažeminimas, sudarė beveik 3/4 visų nusižengimų (11 iš 15 arba 73,33 proc.). 2023 m. tokio pobūdžio pažeidimai, už kuriuos skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš vidaus tarnybos arba konstatuotas pareigūno vardo pažeminimas, sudarė 4/5 visų nusižengimų (18 iš 22 arba 81,8 proc.), 2022 m. – 2/3 visų nusižengimų (18 iš 28 arba 64,3 proc.), 2021 m. – kiek mažiau nei pusę visų nusižengimų (20 iš 43 arba 46,5 proc.).

Per 2024 m. šie pažeidimai dažniau konstatuoti Šiaulių (kas 235-tas pareigūnas) ir Kauno (kas 246-tas pareigūnas) PGV. Tačiau lyginant su 2021-2023 m. laikotarpiu, visose PGV matomas atvejų mažėjimas. Tik Šiaulių PGV šiurkščių nusižengimų kiekis sutampa su 2023 m. Panevėžio PGV stebima nuosekli tokių atvejų mažėjimo tendencija, šioje PGV įvyko ir didžiausias teigiamas pokytis, lyginant su 2023 m. Ryškus teigiamas pokytis įvyko ir Kauno bei Klaipėdos PGV.

Visus šiuos pažeidimus atliko pirminės ir vidurinės grandies budinčių pamainų pareigūnai ne tarnybos metu. Įvertinus pareigūnų veiksmus konstatuoti pareigūno vardo pažeminimo atvejai, daugiausia dėl vairavimo esant neblaiviam (6 atvejai), smurtavimo (4 atvejai), pasišalinimo iš eismo įvykio vietos ir su tuo susijusių kitų netinkamų veiksmų (1 atvejis). Šiurkščių tarnybinių nusižengimų tarnybos metu 2024 m. nenustatyta.

Lyginant pasiskirstymą tarp didmiesčių komandose ir PGT dirbančių pareigūnų, šiurkščių pažeidimų absoliutūs skaičiai panašūs. PGT nustatyti 5 atvejai, komandose – 4. Taip pat ir 2023 m. absoliutūs šiurkščių pažeidimų kiekiai tarp PGT ir komandų panašūs, tačiau lyginant su 2024 m. – dvigubai didesni. 2023 m. PGT nustatyti 9 atvejai, komandose – 7, tačiau dar 2 šiurkštūs pažeidimai buvo konstatuoti PGV administracijos padalinių pareigūnams. Vertinant santykiniais skaičiais, t. y. atsižvelgiant į komandose ir PGT dirbančių pareigūnų kiekį, neigiama tendencija stebima komandų atžvilgiu. 2024 m. už šiurkščius pažeidimus komandose atleistas kas 263-ias pareigūnas, tarnybose – kas 392-as. 2023 m. komandose – kas 218-tas, tarnybose – kas 280-tas. 2022 m. tokie pažeidimai PGT buvo 1,63 karto dažnesni (kas 217-tas komandų ir kas 133-čias PGT pareigūnas. 2021 m. šis santykis buvo dar didesnis (kas 335-tas komandų ir kas 120-tas PGT pareigūnas).

Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro duomenų pagrindu 2024 m. pradėti 4 tarnybiniai patikrinimai dėl pareigūnų veiksmų. Iš jų vienas patikrinimas nutrauktas, du sustabdyti, dėl vieno konstatuotas pareigūno vardo pažeminimo faktas. Dar 3 atvejais tarnybiniai patikrinimai nepradėti, nenustačius nusižengimo požymių informacijos tikslinimo metu. Pagal Administracinių nusižengimų registro informaciją pradėti 7 tarnybiniai patikrinimai ir 2 darbo pareigų pažeidimo tyrimai. Atlikus patikrinimus konstatuotas 1 pareigūno vardo pažeminimo faktas, skirta 1 nuobauda (griežtas papeikimas), 3 pareigūnų elgesį siūlyta svarstyti Etikos komisijoje, 1 patikrinimas baigtas neskiriant pareigūnui tarnybinės nuobaudos, 1 patikrinimas tęsiamas 2025 m. Dar 1 atveju pareigūno elgesys svarstytas Etikos komisijoje neatliekant tarnybinio patikrinimo. Atlikus darbo pareigų pažeidimo tyrimus, 1 darbuotojo elgesys svarstytas Etikos komisijoje, 1 tyrimas baigtas atkreipiant darbuotojo dėmesį į netinkamus veiksmus.

2024 m. vidiniais informacijos apie pažeidimus teikimo kanalais gauta ir registruota 50 pranešimų. Iš jų:

- 23 pranešimai (dėl 22 atvejų; dėl 1 atvejo – 2 to paties asmens pranešimai) dėl galimų priešgaisrinės saugos ir su ja susijusių pažeidimų. Pranešimai perduoti nagrinėti Valstybinės priešgaisrinės priežiūros padaliniams arba kitoms įstaigoms pagal kompetenciją. 5 atvejais informacija pasitvirtino.

- 21 pranešimas (dėl 20 atvejų; dėl 1 atvejo – 2 anoniminiai pranešimai) dėl galimai netinkamų VPGT darbuotojų veiksmų. 5 atvejais informacija pasitvirtino.

- 6 pranešimai (dėl 4 atvejų; dėl 1 atvejo – 3 to paties asmens pranešimai) – kito pobūdžio kreipimaisi ir paklausimai.

Per 2024 m. VTS darbuotojai 6 kartus vyko tikrinti PAGD teritorinių struktūrinių padalinių budinčių pamainų blaivumo. Iš viso patikrintas 179 PAGD pareigūnų ir 8 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį blaivumas. Apsvaigimo ar kitų pažeidimų tarnyboje atvejų nenustatyta. 2023 m. ir 2022 m. vykdant patikrinimus nustatyta po 1 pareigūno neblaivumo atvejį, o 2021 m. vykdytų tikrinimų metu nustatyti 5 darbuotojų neblaivumo atvejai, 3 iš jų tikrinimo metu viršijo leistiną 0,2 promilės ribą.

Ataskaitiniu laikotarpiu VTS atstovai dalyvavo 2 teisiniuose ginčiuose: dėl PAGD priimto sprendimo skirti tarnybinę nuobaudą (pastabą) ir dėl sprendimo konstatuoti pareigūno vardo pažeminimą. Antruoju atveju priimtas PAGD nepalankus sprendimas.

2. Korupcijos prevencija

Atsižvelgiant į korupcijos prevencijos veiksmų planų vykdymo 2022 ir 2023 m. rezultatus, taip pat į Vidaus reikalų ministerijos korupcijos prevencijos 2022-2024 metų veiksmų plano pakeitimus, Departamento direktoriaus 2024 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 1-291 /2024 (1.4 E) atlikti Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos korupcijos prevencijos 2023-2024 metų veiksmų plano pakeitimai, patikslintos dalies priemonių formuluotės, laukiami rezultatai ir rezultatų kriterijai.

Korupcijos prevencijos veiksmų plane iškeltas tikslas (*užtikrinti veiksmingos, kryptingos ir nuoseklios korupcijos prevencijos ir jos kontrolės sistemos PAGD ir jam pavaldžiose įstaigose funkcionavimą, tobulinti esamas ir diegti naujas korupcijos prevencijos priemones ir taip didinti PAGD ir jam pavaldžių įstaigų veiklos viešumą ir atvirumą, vykdomų procedūrų skaidrumą ir jame dirbančių darbuotojų atsparumą korupcijai.*), nustatyti keturi uždaviniai jam pasiekti ir 36 kompleksinės priemonės šiems uždaviniams įgyvendinti. PAGD Vidaus tyrimų skyrius kaip vykdytojas arba vienas iš vykdytojų buvo paskirtas 22 plano priemonėms.

Per 2024 m. iš 37 plano priemonių įgyvendinta 31 priemonė, įgyvendintos iš dalies 2 priemonės, 4 priemonės neįgyvendintos dėl išorės veiksnių (sąsajų su aukštesnės galios teisės aktais).

2.1. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas

2024 m. II pusmetį atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas PAGD ir jam pavaldžių statutinių įstaigų bendrojoje veiklos srityje: atrankų į laisvas pareigūno pareigas proceso organizavimas ir vykdymas (korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados reg. data 2024-12-27 Nr. 6-4064 /2024(3.52 E)). Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, buvo nustatytos tik žalio rizikingumo lygio rizikos. Pateiktas siūlymas vidiniais teisės aktais reglamentuoti esamą atrankų komisijų sudarymo tvarką, taip pat priemonės valdyti rizikoms, susijusioms su galimu komisijos narių užduodamų klausimų atskleidimu pretendams bei pačių klausimų sudarymu ir atrankų vykdymu nesilaikant atrankų į laisvas pareigūno pareigas organizavimą reglamentuojančių aukštesnės galios teisės aktų nuostatų.

2.2. Teisės aktų projektų antikorupcinis vertinimas

Per 2024 m. VTS viršininko paskirti pareigūnai atliko 21 teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą (2023 m. – 16, 2022 m. – 5, 2021 m. – 11). Iš jų atlikti 7 teisės aktų naujos redakcijos projektų antikorupciniai vertinimai ir 15 teisės aktų pakeitimų projektai. 19 teisės aktų projektų rengėjas – Valstybinė priešgaisrinės priežiūros valdyba, 2 – Gaisrinių tyrimų centras, 1 – Viešųjų pirkimų skyrius. Taip pat pateiktas 1 tarnybinis pranešimas dėl antikorupcinio vertinimo atlikimo netikslingumo.

Kaip ir praeitais laikotarpiais, išlieka tendencija, jog didžiąją dalį PAGD teisės aktų, atitinkančių bent vieną Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 punkte nurodytų kriterijų, rengia Valstybinė priešgaisrinės priežiūros valdyba.

2.3. Personalo patikimumo užtikrinimas

2024 m. II ketvirtį kartu su Žmogiškųjų išteklių valdymo skyriaus specialistais parengtas ir patvirtintas Asmens, pretenduojančio (priimamo) į statutinio valstybės tarnautojo pareigas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos ar jam pavaldžioje įstaigoje, patikrinimo dėl atitikties teisės aktuose nustatytiems nepriekaištingos reputacijos ir kitiems reikalavimams tvarkos pakeitimas (2024-06-21 įsk. Nr. 1-402 /2024 (1.4 E). Per 2024 m. laikotarpį gauti galimai kompromituojantys duomenys dėl 17 asmenų, pretenduojančių į pareigas įstaigoje. Atlikus pateiktų duomenų vertinimą teikti siūlymai 14 pretendentų padarytus pažeidimus pripažinti kitais kompromituojančiais duomenimis ir neleisti šiems asmenims pretenduoti į pareigas (dalyvauti atrankose į Ugniagesių gelbėtojų mokyklos organizuojamus mokymus).

2.4. Privačių interesų deklaravimo ir interesų konfliktų kontrolė

Privačių interesų deklaracijų peržiūros atliktos kas kartą darbuotojui pateikus naujas ar atnaujintas esamas deklaracijas. Esant poreikiui, deklaracijose pateikta informacija sutikrinta su tarnautojams išduotais leidimais dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį. Darbuotojui deklaravus savo ar sau artimo asmens ryšį su juridiniu asmeniu, Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) patikrinama, ar tas juridinis asmuo su PAGD nėra sudaręs pirkimo sutarčių. Apie galimai netikslūs deklaracijų duomenis informuoti deklaracijas pateikę asmenys ar jų tiesioginiai vadovai. Taip pat periodiškai atlikti patikrinimai, kaip naujai priimti deklaraujantys asmenys laikosi Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme nustatytos prievolės interesų deklaraciją pateikti per ne vėliau kaip 30 kalendorinių dienų nuo paskyrimo į pareigas dienos. Apie artėjantį deklaracijos pateikimo terminą ar vėlavimą pateikti deklaracijas el. paštu būdavo informuojami deklaruojančių asmenų padalinių vadovai.

Per 2024 m. 1312 deklaruojančių asmenų (apie 36,5 proc. visų PAGD deklaruojančių asmenų) teikė naujas arba atnaujino esamas privačių interesų deklaracijas. Šiuo laikotarpiu kreipimaisi į VTS interesų derinimo ir deklaracijų pildymo klausimais buvo pavieniai, o pagrindiniai klausimai išliko panašūs kaip 2021–2023 m.: dėl sandorių deklaravimo, dėl deklaracijos atnaujinimo pasikeitus pareigoms ir pan.

2024 m. birželio mėn. patikrinta, kaip PAGD deklaraujantys asmenys laikosi prievolės deklaruoti privačius interesus per nustatytą terminą. PINREG nerastos 118 deklaruojančių asmenų deklaracijos, apie tai informuoti jų padalinių vadovai. Pagrindinė nedeklaravimo priežastis – pasirenkamas klaidingas deklaracijos teikimo pagrindas (kaip pretendento į pareigas), rečiau nurodomi klaidingi darbovietės duomenys. Dalis deklaracijų nebuvo pateikta, nes tikrinimo metu dar nebuvo suėjęs 30 d. terminas nuo skyrimo į pareigas dienos.

2024 m. buvo kreiptasi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą (toliau – STT) dėl duomenų apie PAGD Panevėžio ir Šiaulių priešgaisrinėse gelbėjimo valdybose (toliau –PGV), šių valdybų PGT bei komandose dirbančių valstybės tarnautojų ir darbuotojų galimų giminystės bei svainystės ryšių (nepotizmo) pateikimo. Išanalizavus gautus duomenis, Šiaulių ir Panevėžio PGV vadovams pateikti siūlymai dėl nepotizmo pasireiškimo prevencijos.

2.5. Teisės dirbti kitą darbą realizavimo kontrolė

Per 2024 m. PAGD pareigūnams suteiktas 201 leidimas dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį (2023 m. – 163, 2022 m. – 196, 2021 m. – 216). 90 proc. leidimų – 182 – suteikta pirminės ir vidurinės grandies budinčių pamainų pareigūnams, vadovaujantiems ir atliekantiems gaisrų gesinimo ir turto gelbėjimo darbus.

2023 m. pasiekto susitarimo su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl 2022 m. rugpjūčio 5 d. asmens duomenų teikimo sutarties Nr. ATS-31/35-290 pakeitimo (reg. data 2023-12-01 Nr. 35-600 /2023(5.6 E) pagrindu 2024 m. kovo-balandžio mėn. atliktas Apdraustųjų registro duomenų patikrinimas. Nustatyti 33 pareigūnai, dirbantys kitus darbus be įstaigos vadovo suteikto leidimo. Apie šiuos atvejus informuoti pareigūnų teritorinių struktūrinių padalinių vadovai. Visi pareigūnai per skirtą terminą arba įgijo leidimus dirbti kitą darbą, arba nutraukė darbo sutartinius santykius su kitomis darbovietėmis.

Patikrinus Apdraustųjų registro duomenis, galimų interesų konfliktų nenustatyta.

2.6. PAGD vykdomų viešųjų pirkimų kontrolė

2024 m. VRM Korupcijos prevencijos veiksnių plane pakoreguota priemonė, susijusi su įstaigose atliekamų viešųjų pirkimų prevencine kontrolė. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo atliktos viešųjų pirkimų ir pirkimo sutarčių vykdymo priežiūros prevencinės patikros.

Vykdam priemonę nustatyta, kad 2024 m. tarptautiniams ir supaprastintiems pirkimams buvo skirtos 297 PAGD pirkimų plano eilutės. Iš jų PAGD pirkimų vykdytojų pajėgumais suplanuota atlikti 57 tarptautinius supaprastintus pirkimus, prevenciniai patikrinimai atlikti iš šių pirkimų sąrašo. Ataskaitiniu laikotarpiu patikrinta 30 pirkimų plano eilutėse numatytų ir atliktų 34 pirkimų informacija (~10 proc. suplanuotų arba ~60 proc. vykdytų). Iš jų 10 (apie 30 proc.) pirkimų buvo patikrinti pagal PAGD viešųjų pirkimų komisijų pranešimus apie nustatytus rizikos požymius. Patikrinimų metu Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimų nenustatyta. 11 (apie 30 proc.) atvejų išvelgti techninės specifikacijos trūkumai, pateikti siūlymai situacijai gerinti.

Ataskaitiniu laikotarpiu patikrintos 38 (~30 %) 2023 m. sudarytos tarptautinių supaprastintų pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, sutartys ir susiję dokumentai. Prevencinio patikrinimo metu nustatyti aktualūs pastebėjimai ir rekomendacijos, kaip gerinti sutarčių vykdymo valdyseną (2024-12-31 tarnybinis pranešimas Nr. TNT-298 /2024(3.67 E).

VRM Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyrius 2024-07-09 raštu Nr. 56VL-69 pateikė rekomendacijas „Dėl susipažinimo su vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų 2021 – 2023 metais vykdytų viešųjų pirkimų apžvalga ir rekomendacijų vykdymo“. Vykdam šias rekomendacijas atlikti patikrinimai (2024-12-31 tarnybinis pranešimas Nr. V-2388 /2024(5.2 E):

1) patikrinti 2023 m. skelbiamos ir neskelbiamos apklausos būdu atlikti mažos vertės pirkimai (toliau – MVP). Nenustatyta MVP, atitinkančių kurių nors iš VPĮ 86 str. 9 d. išvardintų išimčių. Nustatyta, kad iš 175 2023 m. PAGD vykdytų MVP sutarčių CVP IS nebuvo tinkamai pavišintos 9 MVP (~5 proc.) dėl žmogiškos klaidos ir galimų techninių kliūčių viešinimo metu;

2) įvertinta ir atsižvelgta į poreikį tobulinti įstaigos viduje nusistatytas papildomas teisinės priemonės vykdyti prevencinę ir/ar vidaus kontrolę MVP;

3) atliktas visų 2023 m. neįvykusių pirkimų patikrinimas, nustatyta, kad neįvyko 17 viešųjų pirkimų, išanalizuotos to priežastys, pateikti siūlymai situacijai gerinti;

4) įvertintas PAGD bendras viešųjų pirkimų vertinimo balas ir jį lėmę aktualūs rodikliai. Pateikti pasiūlymai vertinimo balui gerinti;

5) Siūlytina organizuoti mokymus viešųjų pirkimų iniciatoriams ir techninių sąlygų rengėjams, kaip geriau pasiruošti pirkimo I etapui „Pasirengimas pirkimui“.

2.7. Grėsmių iš užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo tarnybų valdymas

Įsigaliojus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. sausio 24 d. nutarimu Nr. 74 patvirtintam Užsienio valstybių ar teritorijų, į kurias profesinės karo tarnybos kariams, vidaus tarnybos sistemos pareigūnams ir Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnams draudžiama vykti ne tarnybos tikslais, sąrašui (toliau – Sąrašas) ir Profesinės karo tarnybos karių, vidaus tarnybos sistemos pareigūnų ir Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnų vykimo į užsienio valstybes ar teritorijas, į kurias draudžiama vykti ne tarnybos tikslais, atvejų ir tvarkos aprašui (toliau – Tvarkos aprašas) priimtas sprendimas palikti galioti ir toliau taikyti

praktikoje taisyklės, kadangi jos užtikrina tinkamą VPGT darbuotojų vykimų į trečiąsias šalis, nesančias Sąraše, kontrolę. Pažymėtina, kad 2024 m. nustatytas atvejis, kuomet įsigaliojus Tvarkos aprašui VPGT darbuotojas teikė anketą dėl planuojamo vykimo į Sąraše esančią šalį, nesilaikydamas Tvarkos aprašo procedūrų. Patikrinus anketos duomenis buvo laiku užkirstas kelias galimiems Sąrašo ir Tvarkos aprašo pažeidimams.

2024 m. atlikti sienos kirtimų duomenų, apimančių 2023-11-01 – 2024-12-12 laikotarpį, patikrinimai. Nustatyta, kad iki 2024-01-30 į Baltarusiją vyko 6 pareigūnai aštuonis kartus. Pagrindinis vykimo tikslas – giminių (šeimos) lankymas, nekilnojamojo turto priežiūra, mokesčių mokėjimas. Atlikta analizė dėl darbuotojų vykimų į Baltarusijos Respubliką (toliau – Baltarusija) ir Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį (toliau – Rusija) parodė, kad VPGT pareigūnai ir darbuotojai laikėsi draudimo, kuris įsigaliojo nuo 2024 m. sausio 24 d., ir savavališkai nevyko į šias šalis.

Įsigaliojus Tvarkos aprašui, prašymus leisti išvykti į Sąraše nurodytas valstybes ar teritorijas teikė 6 PAGD darbuotojai: 1 pareigūnui periodiškai suteikiamas leidimas išvykti vadovaujantis Tvarkos aprašo 4.1 p. (laikotarpiu nuo 2023-11-01 iki 2024-12-12 į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį pareigūnas vyko 42 kartus), dar dviem atvejais suteikti leidimai pagal 4.3 p., 3 prašymai atmesti, nesant Tvarkos aprašo 4 p. nurodytų pagrindų.

2024 m. laikotarpiu PAGD ir jam pavaldžių įstaigų darbuotojai, vadovaudamiesi taisyklių reikalavimais, teikė 104 anketas ir 91 klausimyną. Pagal šiuos dokumentus nustatytos 135 išvyktys į 27 trečiąsias šalis, į kurias vyko 114 darbuotojų. Daugiausia išvykčių į Egiptą (~36 proc.) ir Sakartvelą (~16 proc.). Stebimos pavienės pažintinės-poilsinės kelionės į įvairias Azijos (Indija, Tailandas, Malaizija, Singapūras, Taivanas, Vietnamas, Kambodža, Šri Lanka), Vidurinių Rytų (Jordanija, Izraelis), Afrikos (Žaliojo kyšulio salos, Kenija, Tunisas) valstybes. Dauguma kelionių (~80 proc.) pažintinės / poilsinės, likusios – giminių ar savo turimos nuosavybės lankymas (~10 proc.), taip pat komandiruotės (~6 proc.). Kelionių metu darbuotojai incidentų nepatyrė. Vienas pareigūnas buvo apklaustas užsienio valstybės (Egipto) pareigūnų poilsinės kelionės metu dėl žmonos susižalojimo pramogaujant (apklausa vyko tik dėl susižalojimo, papildomų klausimų nebuvo).

2.8. Butpinigių skyrimo PAGD pareigūnams kontrolė

Siekiant užtikrinti efektyvų, išsamų ir nešališką prašymų aprūpinti tarnybiniu butu (tarnybine gyvenamąja patalpa), o nesant tokios galimybės, skirti butpinigius nagrinėjimą, PAGD patarėjo parengtas ir PAGD direktoriaus 2024-02-08 pavedimu Nr. 6-409 /2024(1.28 E) nustatytas prašymų teikimo ir nagrinėjimo algoritmas. Pavedimu pareigūnai buvo įpareigoti pateikti užpildytą ir pasirašytą klausimyną, siekiant įvertinti prašymo skirti butpinigius teisėtumą ir pagrįstumą. Šis direktoriaus pavedimas nustojo galioti 2024-05-16, priėmus Vidaus reikalų ministro įsakymą Nr. 1V-344 „Dėl butpinigių vidaus tarnybos sistemos pareigūnams skyrimo ir mokėjimo.

PAGD direktoriaus 2024-07-08 įsakymu Nr. 1-428 /2024 (1.4 E) „Dėl valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūno klausimyno, atliekant butpinigių skyrimo teisėtumo vertinimą ar butpinigių skyrimo ir mokėjimo teisėtumo vertinimą“ patvirtinta klausimyno forma, kurią Vidaus tyrimų skyriaus pareigūnai gali duoti užpildyti privalomu nurodymu, atlikdami butpinigių skyrimo teisėtumo vertinimą ar butpinigių skyrimo ir mokėjimo teisėtumo vertinimą. Klausimynas pakoreguotas PAGD direktoriaus 2024-09-10 įsakymu Nr. 1-525 /2024 (1.4 E).

Laikotarpiu iki Butpinigių vidaus tarnybos sistemos pareigūnams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto VRM ministro 2024-05-16 įsk. Nr. 1V-344, (toliau – Aprašas) priėmimo, atlikta 15 pareigūnų prašymų skirti butpinigius vertinimų, pateikti siūlymai tenkinti 6 pareigūnų prašymus, 9 prašymus atmesti. Po Aprašo priėmimo, vadovaujantis Aprašo nuostatomis atlikti pareigūnams jau skirtų butpinigių skyrimo dokumentų kontroliniai patikrinimai ir teiktas 31 siūlymas dėl butpinigių mokėjimo nutraukimo 33 PAGD pareigūnams.

2.9. PAGD vykdomų korupcijos prevencijos priemonių viešinimas

Per 2024 m. buvo užtikrintas informacijos viešinimas apie PAGD vykdomą korupcijos prevencijos veiklą. Šiuo laikotarpiu PAGD interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“ paskelbta:

- 1) Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada;
- 2) 21 teisės akto projekto antikorpucinio vertinimo dokumentai;
- 3) PAGD Atsparumo korupcijai lygis už 2023 m. ir jo vertinimo klausimynai;
- 4) PAGD korupcijos prevencijos 2023 m. veiksmų plano įvykdymo ataskaita, PAGD korupcijos prevencijos 2023–2024 m. veiksmų plano pakeitimai, VTS 2023 m. veiklos ataskaita;
- 5) Tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymo statistika už 2023 m.

2.10. Atsparumo korupcijai lygis

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrės 2024 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 1V-55 priimtas Atsparumo korupcijai lygio (toliau – AKL) reglamentavimo pakeitimas, kuriuo patikslinti kai kurie AKL nustatymo klausimynų klausimai bei pati skaičiavimo metodika. Įvertinus įstaigos AKL už 2024 m., gauta reikšmė 0,96 (aukštas atsparumo korupcijai lygis). AKL reikšmė už 2023 m. taip pat buvo lygi 0,96, už 2022 m. – 0,98, 2021 m. – 0,92.

7 iš 8 AKL vertinimo klausimynų (skaidrumo kultūros, korupcijos rizikos valdymo nustatymo, korupcijos riziką mažinančių priemonių planavimo, teisėkūros tobulinimo, personalo patikimumo užtikrinimo, interesų konfliktų valdymo ir dovanų politikos įgyvendinimo, pranešėjų apsaugos užtikrinimo) pasiektos maksimalios reikšmės. Vienintelio atsparumo korupcijai užtikrinimo viešuosiuose pirkimuose vertinimo klausimyno reikšmė nesiekė aukštesnio, nei vidutinis lygio.

Pagal AKL vertinimą, pagrindiniai trūkumai viešųjų pirkimų srityje – per paskutinius trejus metus neatliktas viešųjų pirkimų proceso vidaus auditas ir (ar) korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas šioje srityje, iš dalies nustatyti tiekėjo vertinimo atlikimo kriterijai, tiekėjo pripažinimo nepatikimu kriterijai, taip pat nėra nustatyta kontrolė per visą viešojo pirkimo procesą (nuo pasirengimo pirkimui iki pirkimo sutarties įvykdymo). Kontrolė nustatyta tik tam tikruose pirkimo proceso etapuose, tam tikrais atvejais.

3. **Antikorpucinis švietimas**

2024 m. vykdytas PAGD darbuotojų švietimas tarnybinės drausmės ir korupcijos prevencijos srityse pagal PAGD direktoriaus 2024-04-09 įsk. Nr. 1-229 /2024 (1.4 E) patvirtintą PAGD darbuotojų antikorpucinio švietimo 2024 m. pirmojo pusmečio planą. Pagal šį planą per 2024 m. I pusmetį surengti 8 nuotoliniai užsiėmimai priesaikos ir pareigūno vardo pažeminimo tema. Pakoreguotas susitikimų organizavimo principas padėjo užtikrinti didesnę dalyvių skaičių.

2024 m. I pusem. VPGT bendruomenei išplatinti 4 informacinio pobūdžio el. laišakai vykimo į užsienio šalis, kelionės išlaidų kompensavimo, bendravimo soc. tinkluose, pajamų ir turto deklaravimo temomis. 2024 m. II pusmetį PAGD direktoriaus 2024-07-08 įsk. Nr. 1-429 /2024 (1.4 E) patvirtinta Dovanų politikos mokymo programa, rengta mokymo medžiaga.

2024-11-05 organizuoti Departamento Materialinių išteklių valdymo valdybos Informacinių technologijų ir ryšių skyriaus darbuotojų mokymai dėl nedraugiškų užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo tarnybų galimų veiksmų darbuotojų atžvilgiu. Mokymų metu pristatyti būdai, kaip identifikuoti galimai bandomą daryti įtaką iš užsienio žvalgybos ir saugumo tarnybų, kaip elgtis ją patyrus ir kt. Mokymus vedė Valstybės saugumo departamento pareigūnai.

2024-11-29 organizuoti kvalifikacijos tobulinimo kursai VPGT pareigūnams, atliekantiems tarnybinius patikrinimus dėl pareigūnų galimų tarnybinių nusižengimų, taip pat atsakingiems už antikorpucinės aplinkos tobulinimą, taip pat kitiems PAGD pareigūnams (darbuotojams), kurių veikla susijusi su asmenų apklausa ir jų parodymų patikimumo įvertinimu.

2024-12-10 VPGT bendruomenei suorganizuotas jau tradicija tampantis Tarptautinės antikorupcijos dienos minėjimo renginys – protų mūšis, kurio tikslas – nulinės tolerancijos korupcijai formavimas, atsparumo korupcijai stiprinimas, bendros atviros kultūros ugdymas, sąmoningumo stiprinimas ir mikroklimato gerinimas. Protų mūšio varžybose dalyvavo 8 komandos iš visų PAGD teritorinių struktūrinių padalinių ir viena bendra pavaldžių įstaigų komanda. Varžybų nugalėtoja tapo Šiaulių PGV komanda, antrąją vietą užėmė Vilniaus PGV, trečiąją – Klaipėdos PGV.

4. Siūlymai

Atsižvelgiant į ataskaitoje išdėstytus PAGD patarėjo ir VTS 2024 m. veiklos rezultatus, per 2025 m. siūlytina:

1. Vykdyti PAGD darbuotojų švietimą tarnybinių nusižengimų prevencijos, tarnybinės drausmės klausimais, pagal ataskaitos skyriuje „Tarnybinės ir drausminės atsakomybės taikymas“ nustatytas nusižengimų tendencijas.

2. 2025 m. I ketvirtį atlikti išsamią PINREG analizę, pilną visų deklaruojančių asmenų duomenų reviziją.

3. 2025 m. I pusmetį Apdraustųjų registro duomenų pagrindu atlikti PAGD pareigūnų naudojimosi teise dirbti kitą darbą analizę ir PAGD deklaruojančių asmenų galimų interesų konfliktų vykdant kitas ekonomines veiklas analizę.

4. Peržiūrėti ir, esant poreikiui, tobulinti PAGD vidinius teisės aktus, reglamentuojančius Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų įgyvendinimą, kitus antikorupcinės aplinkos tobulinimo aspektus.

5. Sukurti ambasadorių programos teisinę bazę, sudaryti ambasadorių komandą, juos apmokyti (instrukuoti) ir sudaryti jiems sąlygas vykdyti švietėjišką veiklą.

6. Kelti PAGD ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų, kurie atlieka tarnybinius patikrinimus ir yra atsakingi už antikorupcinės aplinkos kūrimą ir tobulinimą, kvalifikaciją.

7. 2025 m. gruodžio mėn. organizuoti renginį, skirtą tarptautinei antikorupcijos dienai paminėti.

Departamento patarėjas

Arnoldas Silius

L. e. Vidaus tyrimų skyriaus viršininko pareigas

Daiva Buikienė

Rengėjas: PAGD Vidaus tyrimų skyriaus vyriausiasis tyrėjas Mindaugas Valaitis